

Tots contra ells

L'esquerra i el nacionalisme del País Valencià acosten posicions a fi de presentar-se de la mà en les eleccions de l'any vinent. Aquest fet podria acabar amb els ossos de Francesc Camps, i fins i tot amb els de Rita Barberà, a l'oposició.

I si després de tant guaitar la Copa de L'Amèrica resulta que l'estiu que ve, mentre els vaixells naveguen milles endins de la platja de la Malva-rosa, Francesc Camps està fent la ruta anglesa del camí de Sant Jaume, com un pelegrí més?

La meta no seria Compostel·la, però, sinó Perbes, on Manuel Fraga passa els estius, una bella localitat marítima que en tot cas no desmereix la seua Vilalba natal, a la Terra Cha de Lugo. Davant l'oceà Atlàntic, l'avui president valencià podria trobar consol en el veterà senador, que també s'imaginava invencible. Perquè Galícia, un dia, va girar l'esquena a don Manuel...

L'any 2001, l'última vegada que Fraga va ser escollit president gallec, el PP va recollir el 52,51% dels vots emesos, gairebé set punts per damunt del 45,86% que van sumar el BNG, el PsdG-PSOE i Esquerra Unida, 100.212 vots més.

Al País Valencià, el 2003, en els últims comicis autonòmics, el PP va obtenir el 47,9% dels sufragis, menys que PSPV-PSOE, EUPV, Bloc i Esquerra Republicana junts, que van arribar al 48%, o, el que és el mateix, 3.733 vots més que el PP.

La tranquil·litat dels populars valencians, fins ara, s'ha basat en la certesa que una part d'aquells vots no comptaven a l'hora de repartir els 89 escons de l'hemicicle. Tot just el 5% de les paperetes –les de caire més nacionalista– eren inservibles a efectes reals. Es dissolien, com el sucre quan contacta amb el cafè.

La inviolabilitat que el PP ha atorgat a la tanca del 5% –elim-

nada de l'Estatut però que aquest partit no pensa retocar a la llei electoral– ha dut les formacions progressistes valencianes –a excepció del PSPV-PSOE– a acostar posicions i teixir una opció electoral unitària, que abraça el nacionalisme més tebi i el més contundent, l'ecologisme dispers en diverses sigles i, sobretot, el conglomerat de corrents que conviuen en el si d'una formació, Esquerra Unida, que és l'única de totes les implicades que tindria garantit el seu accés a les Corts si es presentara en solitari.

El front anti-PP. El Partit Popular no s'està de dir, d'ençà que sap que les intencions de pacte són fermes, que es tracta d'un front anti-PP. Una acusació que no entenen com a tal els cinc partits ara com ara immersos en la feina de lligar l'acord. Tant Esquerra Unida com el Bloc, Esquerra Republicana, Els Verds del País Valencià i Els Verds–Esquerra Ecologista s'han fet un fart de dir que el pacte és necessari perquè “no es perda cap vot”, que tots i cadascun dels sufragis de progrés i nacionalistes compten a l'hora de posar-los al plat esquerre de la balança, i que, així, amb els que hi aportaran els socialistes, entre tots pugen mirar el platet de la dreta per damunt del muscle, després de dotze anys de governs conservadors.

El PSPV-PSOE, al seu torn, no defuig la invitació, i saluda qualsevol entesa que facilite el seu retorn al poder. Si bé el seu discurs gira al voltant d'una màxima tan optimista com previsible –eixiran a guanyar el partit, a aconseguir més suports que el PP–,

només que els collen una mica ja fan sonar la cantarella: "El problema del PP és que no té amb qui pactar, està completament marginat."

Val a dir que el PSPV-PSOE va acordar amb els populars, després d'un any ple de negociacions, la reforma de l'Estatut valencià. Un procés culminat en boda que convenia sobretot a la direcció federal del partit i que en la fase final va tenir episodis rocambolosos que encara van enfadar més els possibles *partenaires* de l'endemà. L'aposta en fals dels socialistes per reduir el 5% al 3% i per eliminar el terme "idioma" per referir-se al valencià va indignar els partits amb què conviu a l'esquerra.

Està oblidat aquell desencís? De segur que no. Els socialistes van tardar a reaccionar, l'esvarada els va produir un esquinç de grau tres, i durant algunes setmanes els retrets van anar dirigits, sobretot, als partits ideològicament més pròxims. Tocava defensar-se.

Des que Francesc Camps va fer-se la fotografia estatutària amb el secretari general del PSPV-PSOE, Joan Ignasi Pla, els socialistes han marcat terreny i han decidit que, ara que falta un any per als comicis, cal picar l'ullet esquerre més que no estendre la mà a aquells que, com denuncien, malbaraten els diners dels valencians i aixafen el territori.

Així, la llei electoral, que cal reformar després de la derogació de l'Estatut del 1982, està bloquejada. El PSPV exigeix rebaixar la tanca d'accés, i el PP s'hi nega, convençut que el 3% els barraria la majoria absoluta per anys i panys. En qualsevol cas, els populars amaguen una carta: proposar el 5% únicament a àmbit provincial –per circumscripció– i no autonòmic. Això generaria encara més tensió a Castelló, on les relacions entre EUPV i Bloc són més fredes i on, també, el Bloc té més vots que no EUPV però es veu privat de tenir cap diputat perquè a tot el país no arriba al 5% exigít.

El PP pot proposar la tanca del 5% a àmbit provincial a fi de fer dubtar el Bloc sobre el pacte

D'esquerra a dreta, Enric Morera (Bloc), Glòria Marcos (EUPV), Agustí Cordà (ERPV) i Joan Francesc Peris (Els Verds del País Valencià - Esquerra Verda), a l'acabament de la manifestació del passat 6 de març, en què tots ells van coincidir a pronosticar que "un canvi és possible".

Un trident que punxa molt. El Govern de Francesc Camps, d'altra banda, té cada dia més focs encesos al seu entorn més proper.

A l'executiu mateix hi ha incendis que van cremant-ne la credibilitat. Els tres consellers que Eduardo Zaplana hi té infiltrats enterboleixen la feina de tot l'equip. Les desavinences són quotidianes i creixen si posem la lupa sobre les comarques d'Alacant, on els càrrecs de confiança de l'exministre són una munició. Si al Consell no s'amaguen les diferències, quins escrúpols poden tenir els dirigents locals? La divisió interna del PP és evident, i amenaça d'agreujar-se quan Camps batege l'inici del procés de confecció de llistes.

La fracturació del partit en dos té un altre pol: molts dels presumptes casos de corrupció que afecten el partit –Terra Mítica, Ivex, Julio Iglesias, Ciegsa...– són d'èpoques passades, quan Zaplana manava, i és Camps qui ha de donar la cara. Uns altres casos, però, sí que incumbeixen campsistes fidels, com ara els alcaldes d'Alacant, Oriola i Torrevella –Luis Díaz Alperi, José Manuel Medina i Pedro Ángel Hernández Mateo, respectivament–. O Carlos Fabra, a qui ningú no convenç perquè abandone la

presidència de la Diputació de Castelló, ni avisant-lo que el procés judicial en què està involucrat pot arribar al clímax en plena contesa electoral.

Per acabar-ho d'adobar, la sensació de liberalisme urbanístic comença a qual·lar entre una població fins ara poc preocupada en aquest sentit. Els tocs d'alerta sobre aquesta qüestió de la Unió Europea, dels mitjans estrangers i del mateix Govern espanyol han sensibilitzat una part de la ciutadania que no entén, per exemple, com l'escassetat d'aigua no evita que es projecten desenes de camps de golf i enormes urbanitzacions.

A aquest trident caldria afegir encara la dretanització a àmbit estatal del PP, que no ajudarà gaire a pescar suports en el sempre enaltit centre, i el fet que a Madrid governen els socialistes. Segons algunes enquestes que té la direc-

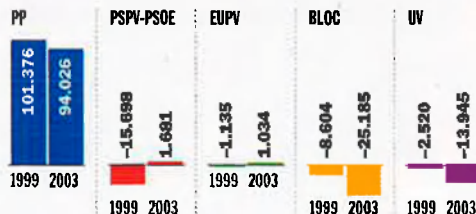
La dretanització del PP no li ajudarà gaire a pescar suports del sempre enaltit centre

Les claus del canvi al País Valencià

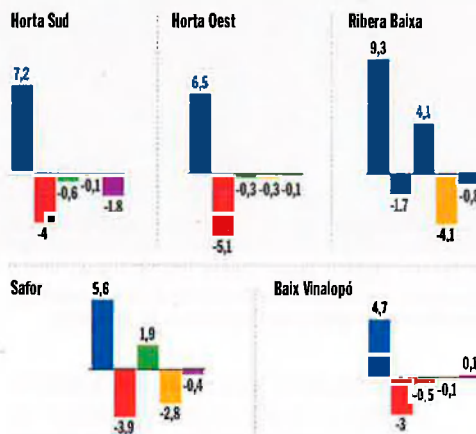
EL VOT DUAL

Tot i que les eleccions autonòmiques se celebren el mateix dia que les municipals, molts no voten el mateix partit a les dues urnes. Analtzant les dades des de la perspectiva autonòmica, el saldo és clarament favorable al PP.

Diferència en nombre de vots entre els comicis autonòmics i els municipals

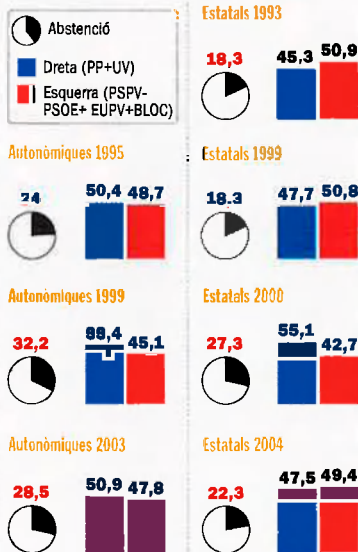

Diferència autonòmiques/municipals en algunes comarques (% de vot)

EL FANTASMA DE L'ABSTENCIONISME

En percentatge de vot

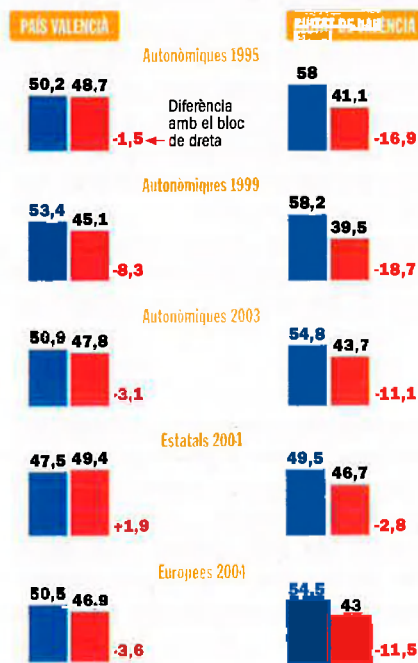

Les dades són inequívokes: com més participació hi ha, augment de l'esquerra i dels nacionalistes al País Valencià. Els índexs més alts d'afiliència a les urnes, però, acostumen a coincidir amb els comicis estatals. En els autonòmics, el PSPV-PSOE no arrossega alguns dels seus votants al Congrés, i en canvi aconsegueix el suport d'electors que a les Corts valencianes voten Esquerra Unida i Bloc Nacionalista Valencià.

VALENCIA, CLAU

El PP fonamenta bona part del seu èxit autonòmic al cap i casal. Si comparem algunes de les últimes eleccions, la diferència entre dreta i esquerra a València ciutat ha estat sempre molt superior a la mitjana de tot el País Valencià. Un de cada cinc electors vota a la capital.

En percentatge de vot.

IDENTIFICACIÓ I IDEOLOGIA

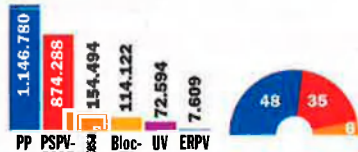
En percentatge	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta
Només valencià	0,9	3	1	0,5	0,3
Més valencià que espanyol	4,6	1,6	4	1	1,1
Tan valencià com espanyol	9,6	8,1	23	4,9	6,2
Més espanyol que valencià	2,2	2,1	5,2	1,5	1,8
Només espanyol	3,2	2,6	8,2	1,3	1,7

Font: CIS. 2003

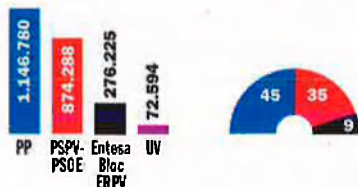
Un 10% dels valencians i valencianes se situen a l'esquerra i se senten, alhora, més valencians que no espanyols. Aquesta franja de gent, que equival a unes 340.000 persones, s'hauria d'identificar amb una plataforma conjunta de les formacions progressistes i nacionalistes. Fins ara, bona part d'aquests votants s'han decantat pel conegut com a "vot útil", a fi d'assegurar-se que el seu sufragi estiguera representant a les Corts valencianes. El 20% dels ciutadans s'ubica a l'espai de la dreta. Vora el 38%, al camp de l'esquerra.

ELECCIONS AUTONÒMIQUES 2003

Nombre de vots i escons

Entesa: EUPV+Els Verds+ Esquerra Valenciana
 BLOC-EV: Bloc Nacionalista Valencià+Esquerra Verda
 Si Entesa, Bloc - Esquerra Verda i ERPV s'hagueren presentat units, els resultats de fa tres anys haurien estat els següents:

El PP hauria obtingut 45 escons, la majoria absoluta més ajustada possible. De fet, amb el diputat trànsfuga que ha perdut, avui no tindria majoria absoluta. La hipotètica coalició d'esquerra hauria aconseguit 4 escons per València, 3 per Alacant i 2 per Castelló. En les dues primeres circumscripcions, dreta i esquerra haurien empatat a escons.

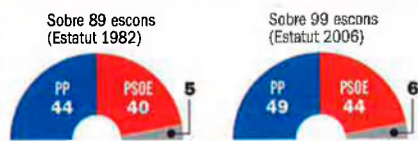
ELECCIONS ESTATALS 2004

En les eleccions estatals del 14 de març del 2004 l'esquerra va superar la dreta, al País Valencià. El PP va monopolitzar, a més, tot el vot conservador, ja que Unió Valenciana no va concórrer a aquests comicis.

Nombre de vots

PSOE, Entesa, Bloc-EV, Els Verds Ecopacifistes i ERPV van acumular el 50,69% dels vots emesos. El PP va quedar tres punts per sota. Si fem una projecció a les Corts valencianes de 89 diputats -com ara- o de 99 diputats -des de l'any vinent-, el PP estaria en minoria i només hauria vençut a les comarques d'Alacant. Els efectes del bipartidisme, però, van malmetre les opcions d'un possible pacte:

Entesa+Bloc-EV+Verds+ERPV

ció federal del PSOE, els ciutadans ubiquen Mariano Rajoy en un 7,4, dins d'una escala de 1'1 al 10 en què el 10 és

l'extrema dreta. Zaplana ha aconseguit a Madrid l'efecte contrari que a València: ha fet del PP un partit clarament

dretà. Al País Valencià va eradicar la caspa que assetjava la formació i va fagocitar la regionalista Unió Valenciana.

Perquè Camps, interpretant amb escreix la línia marcada des del madrileny carrer de Génova, fins i tot ha revifat l'anticatalanisme, una arma que ara se li gira en contra, com un bumerang, en forma d'un partit extremista –Coalició Valenciana–, al qual va titllar de “parafeixista” el dia que va fofar-li un diputat. Si el blaverisme renaix –sobretot a l'Horta i la Ribera–, el PP patirà de valent, encara que continue al Consell.

Sectors pròxims a Zaplana, a més, s'alegrarien d'una derrota de Camps que aplanara el camí de retorn d'aquest sector a la cúpula del PP, alhora que deixara el País Valencià en poder d'un multipartit el qual, pensen, seria senzill derrocar. La jugada s'anomena “Operació Matas”, per les concomitàncies que tindria amb el Pacte de Progrés que va governar les Illes entre el 1999 i el 2003.

Una oposició tova. La conjunció de símptomes tan esquius als interessos del PP hauria de ser prou perquè l'oposició enllestira les maletes per ocupar el Palau de la Generalitat. En canvi, les percepcions –i les enquestes– indiquen que els populars mantenen una distància considerable sobre els socialistes.

Aquests, encara no han rendibilitzat el fet que l'executiu estatal siga del seu color. Fins i tot han patit els efectes del victimisme que practica el PP. Tot i això, la dita assevera que “el País Valencià vota en clau estatal”, i els socialistes s'aferran als sondejors: els ciutadans s'estimen més que el Govern valencià siga regit pel mateix partit que el titular de la Moncloa. El 14 de març del 2004 van situar-se a 4 punts del PP –el 2003 la distància era d'11 punts–.

La feina de Pla com a cap de l'oposició no és valorada per molts dels mateixos votants del PSPV-PSOE. Ha tret de les pàgines de successos un partit en estat permanent de crisi, però li retrauen la manca del capriciós “carisma”.

S'hi jugarà molt, en tres fronts, el proper 27 de maig del 2007. D'un costat, l'abstencionisme en les eleccions autonòmiques és sobretot de votants socialistes en les estatals. D'un altre, el vot dual el perjudica: milers i milers de persones voten socialista al seu municipi i PP a la Generalitat. Per últim, al cap i casal la distància amb el PP és sideral, i comporta efectes molt seriosos en la mitjana del país –vegeu els gràfics del costat–.

Joan Ignasi Pla i José Luis Rodríguez Zapatero, fusionats en una sola persona a fi de capgirar la correlació de forces al País Valencià, un objectiu preferent, com Madrid, per al PSOE.

Contra aquest darrer handicap, Pla ja mira de posar-hi remei: ha anunciat que Carme Alborch, l'eterna aspirant, plantarà cara a una Rita Barberà que porta quinze anys a l'Ajuntament de València. Si no obté l'alcaldia, com a mínim Alborch atraurà a l'urna votants clau, o això pensen a la seu del PSPV-PSOE.

Una aposta forta, que indica fins a quin punt la direcció federal del partit pensa en el País Valencià com a objectiu preferent. José Luis Rodríguez Zapatero, segons sembla, ha demanat expressament a Alborch que opte a l'alcaldia, i li ha assegurat una atenció prioritària de part seua i de tota l'organització.

Malgrat tot, també hi ha socialistes als quals no agradaria retornar a la Generalitat mitjançant l'inevitable pacte múltiple, i es decanten per retallar distància amb el PP i renovar el projecte propi.

Tots d'una. És clar que no és aquesta la intenció de la plana major socialista. Tant la secretaria d'organització com la vicesecretaria fan mans i mànegues perquè hi haja un pacte progressista i nacionalista. Al cap i a la fi, el futur del partit està a expenses del que passe al maig vinent.

Amb EUPV i el Bloc governen un bon nombre d'ajuntaments del país, i pensen que l'experiència de coalició reeixiria. En canvi, mantenen certes reserves sobre la inclusió d'Esquerra Republicana,

que, tot i tenir un suport reduït, seria l'ala per la qual els populars atacarien la peça.

Esquerra Unida, però, condiciona el pacte al fet que siga “al més ample possible”. No debades, una part de la seua militància no considera el Bloc una formació clarament progressista –CiU és aliat seu– i únicament acceptaran un acord –i amb el morro tort– si aquest inclou més partits.

La frase “que no es perda ni un vot” s'ha estès i ha calat com l'oli. Al País Valencià –vegeu la pàgina del costat–, hi ha unes 340.000 persones –el 10% de la població amb dret a vot– que s'ubica a l'esquerra i al mateix temps s'identifica, primordialment, com a valencià. Són els consumidors potencials d'una possible entesa els actors de la qual estan, per dir-ho així, en fase de tempteig. S'han conegut a la discoteca, fins i tot ja mantenen alguna cita, però encara s'exploren per deduir si realment estan fets els uns per als altres.

El 9 de juliol, Benet XVI, en la seua multitudinària missa amb motiu de la cinquena Trobada Mundial de les Famílies, que acollirà València, podria fer un al·legat contra la poligàmia. No seria la primera vegada que un papa –Joan Pau II va defensar el Pla Hidrològic– fa d'advocat del pelegrí Camps.

Víctor Maceda